

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

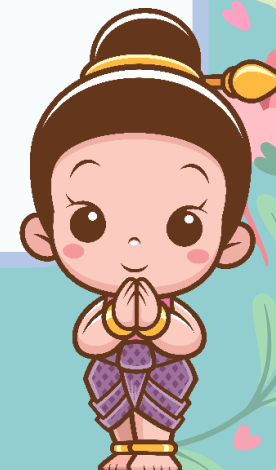
ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนียด

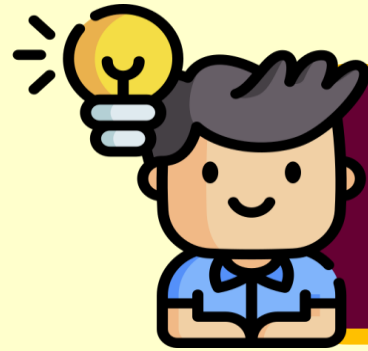
ครูวาสนา โพธิวงศ์

เอาใจรวมมาเรียงร้อยเป็นเกลียวกลม
ทอแทนพรหมห่มสยามงามทั้งผอง
น้ำพระทัยไหลรินหลังตั้งธารทอง
ธ ประคองประชาไทยให้ร่มเย็น

คำราชาศัพท์

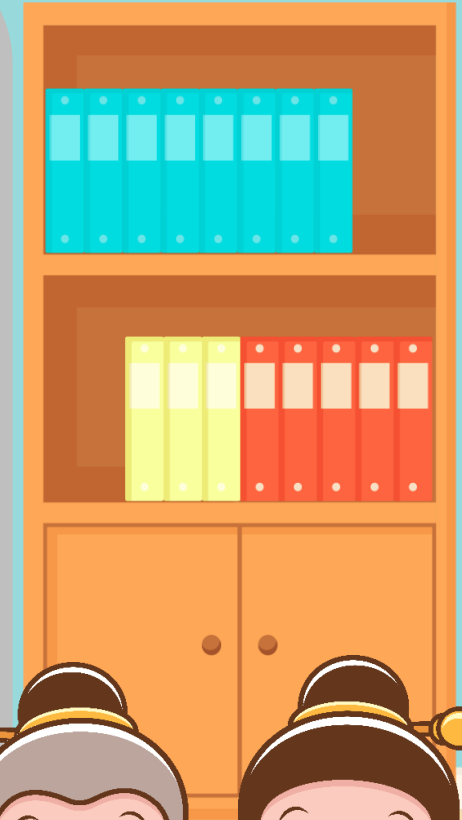
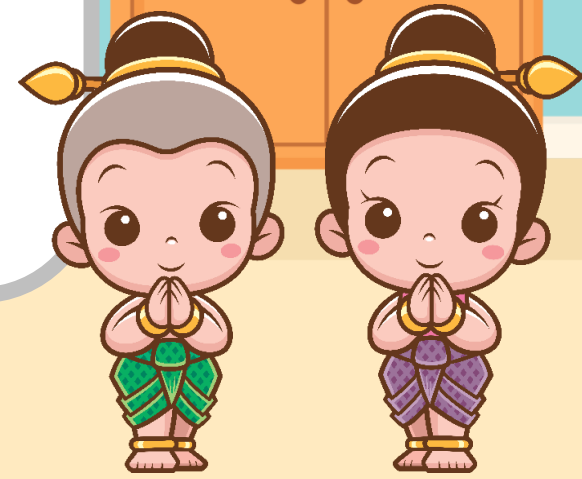

คำถามชวนคิด

นักเรียนสามารถบอกได้หรือไม่
คำราชาศัพท์คืออะไร

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

จุดประสงค์การเรียนรู้

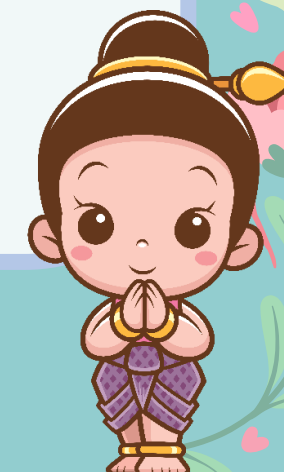
๑. บอกความหมายของคำราชาศัพท์ได้
๒. แต่งประโยคโดยใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง
๓. เห็นความสำคัญในการใช้คำราชาศัพท์อย่างถูกต้อง

ทบทวนความจำ

คำราชาศัพท์

คือ ถ้อยคำที่กำหนดขึ้นใช้กับพระมหากษัตริย์
พระบรมวงศานุวงศ์ พระภิกษุสงฆ์ ข้าราชการ
ชั้นผู้ใหญ่ และสุภาพชน

ระดับชั้นของคำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ เป็นถ้อยคำที่ใช้สื่อสารสำหรับบุคคล ๕ ระดับ ได้แก่

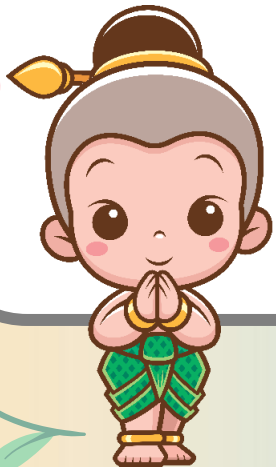
๑. พระมหากษัตริย์

๒. เชื้อพระวงศ์

๓. พระสงฆ์

๔. ข้าราชการ

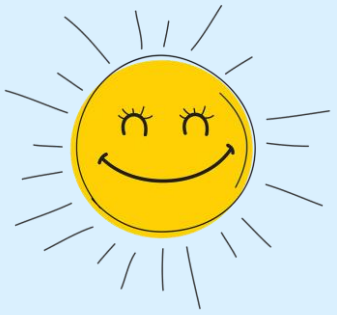
๕. สุภาพชน

คำถามทบทวนความจำ

คำราชาศัพท์แบ่งได้ทั้งหมด

๑. เครือญาติ

๕. คำสรรพนาม

หมวด
คำราชาศัพท์

๒. ร่างกาย

๔. คำกริยา

๓. เครื่องใช้

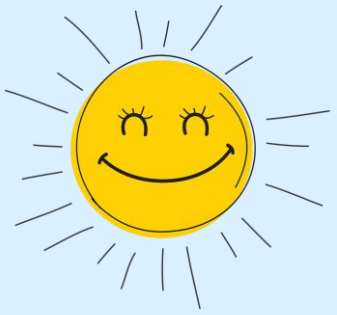
เกมทายคำราชาศัพท์

คำชี้แจง ให้นักเรียนทายคำราชาศัพท์จากรูปภาพและ
บทร้อยกรองที่กำหนดให้ พร้อมระบุว่าอยู่ในหมวดใด

๑ ข้อ เท่ากับ ๑ คະแนน

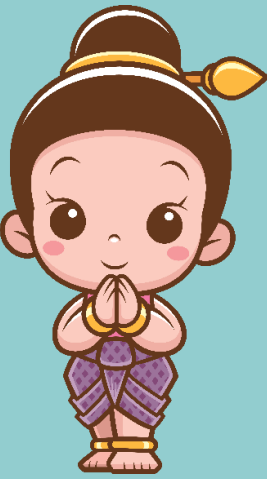
พระนาสิก

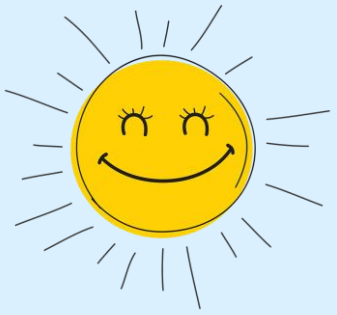

พระโอษฐ์

หมวดร่างกาย

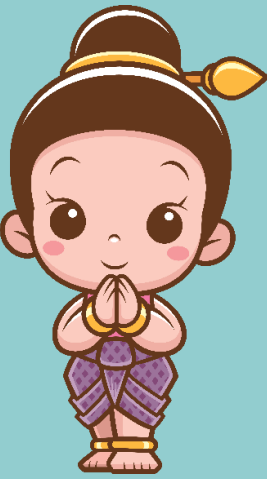
ฉลองพระเนตร

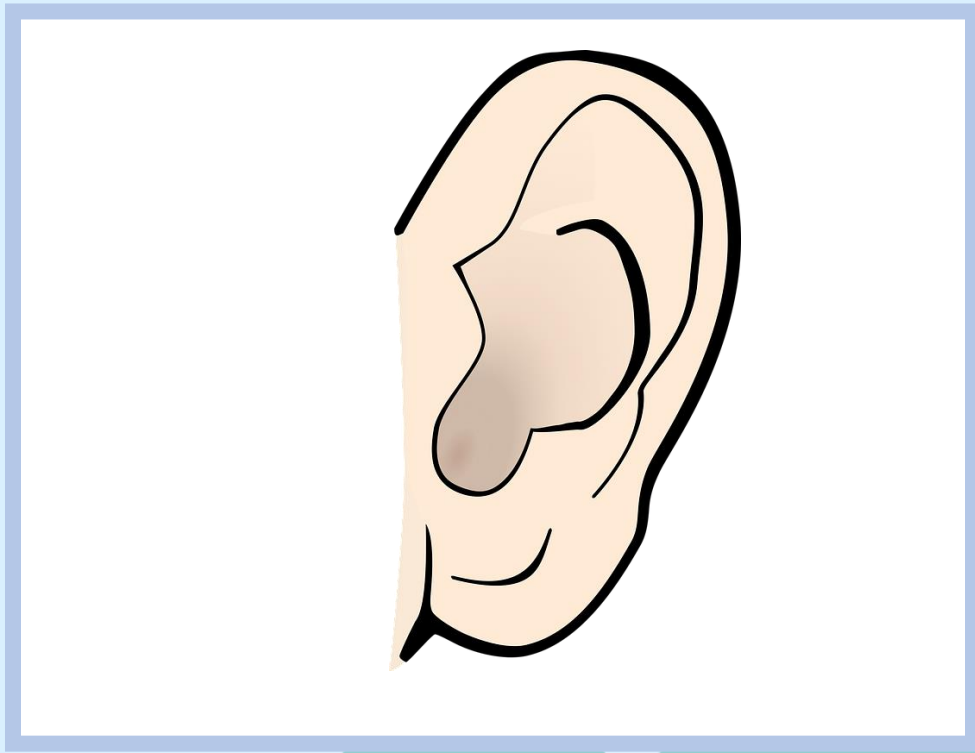
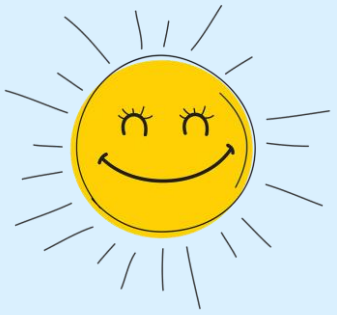

ซับพระพักตร์

หมวดเครื่องใช้

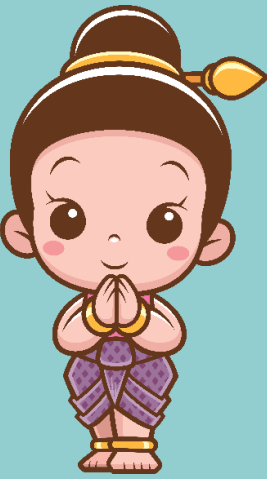
พระหัตถ์

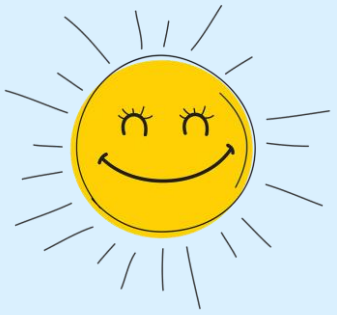

พระกรรณ

หมวดร่างกาย

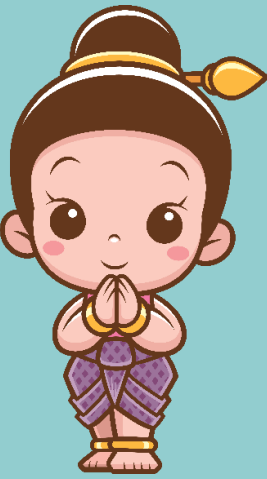
ฉลองพระบาท

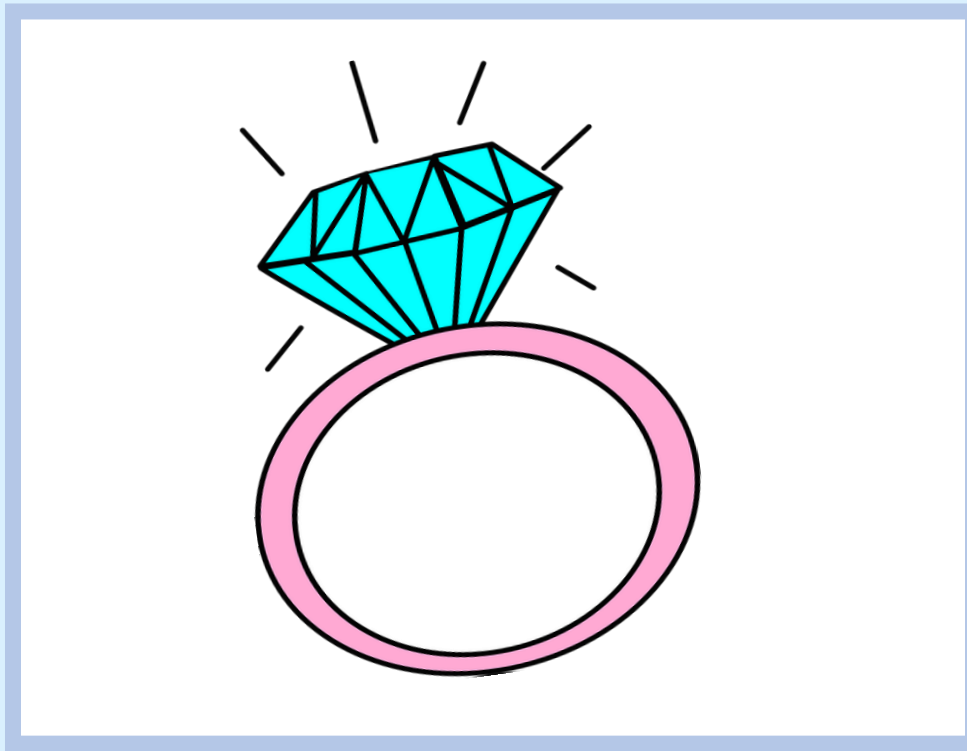
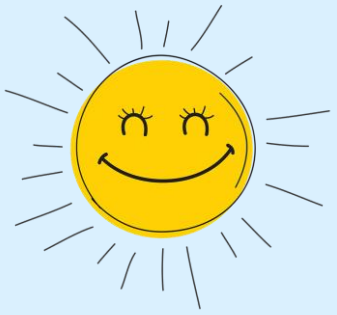

รัดพระองค์

หมวดเครื่องใช้

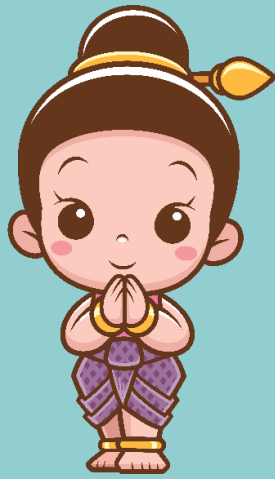
พระธำมรงค์

พระมาลา

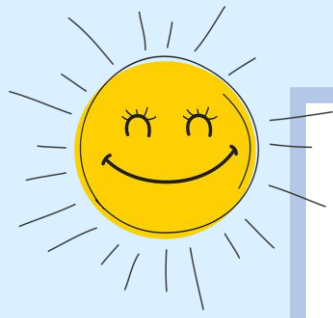

หมวดเครื่องใช้

สรุปคะแนน

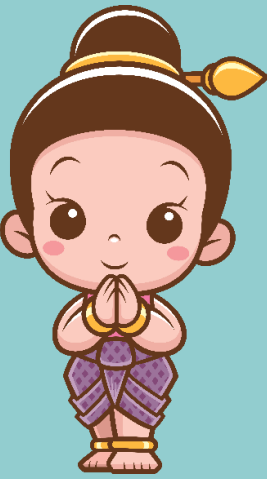

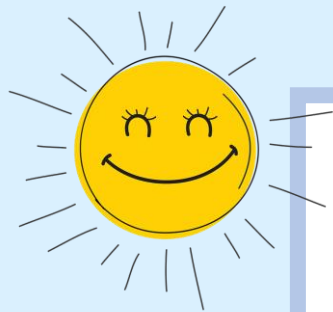

มืออยู่สองข้าง มองทางข้างหน้า
แลซ้ายแลขวา หน้าต่างหัวใจ

พระเนตร

หมวดร่างกาย

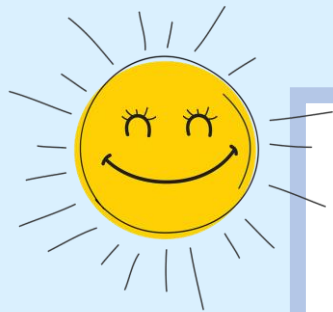

ท่านให้กำเนิด เกิดตัวเรามา
เป็นหญิงจรรยา ทายซีใครเอ่ย

พระมารดา, พระชนนี

หมวดเครือญาติ

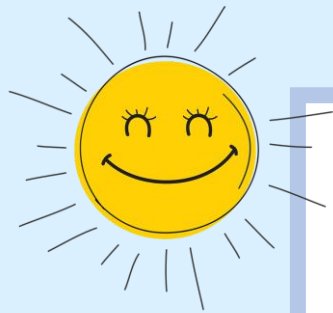

ใช้แทนตนเอง เวลาเข้าเฝ้า
บอกได้ไหมแล้ว เราแทนอย่างไร

ข้าพระพุทธเจ้า

หมวดคำสรรพนาม

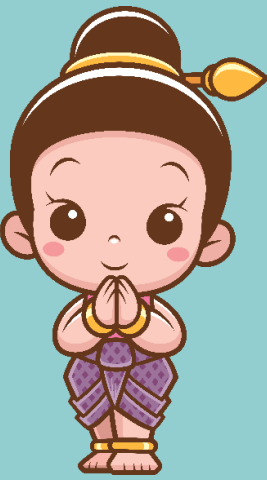

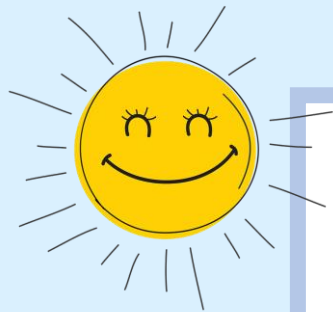
บิดาของแม่
ตอบได้ไหมเอ๋ย

แน่แท้จริงเอ๋ย
ว่าท่านคือใคร

พระอัยกา

หมวดเครือญาติ

กลางคืนต้องนอน พักผ่อนกายา
ค่านึ้น้นหนา เรียกว่าอะไร

บรรทม

หมวดคำกริยา

สรุปคะแนน

กิจกรรม

“แต่งประโยคสื่อความ”

การแต่งประโยคโดยใช้คำราชาศัพท์

การแต่งประโยคโดยใช้คำราชาศัพท์ ผู้แต่ง
จะต้องใช้คำราชาศัพท์ตามระดับบุคคล และถูกต้อง
เหมาะสมกับฐานันดรศักดิ์

การแต่งประโยคโดยใช้คำราชาศัพท์

๑. ไม่ใช่ “ทรง” นำหน้าคำกริยาราชศัพท์ เช่น **เสด็จ**
โปรด สรวล ประชวร กั้นแสง บรรทม เป็นต้น

แต่จะเติมคำว่า “**พระ**” นำหน้าคำกริยาเพื่อเปลี่ยนให้
เป็นคำนามราชาศัพท์ ดังนี้ **ทรงพระสรวล ทรงพระประชวร**
ทรงพระกั้นแสง ทรงพระบรรทม เป็นต้น

คำกริยาราชศัพท์ใช้ “ทรง” นำหน้าไม่ได้

ทรงเสด็จ

ทรงโปรด

ทรงสรวล

ทรงประชวร

ทรงกั้นแสง

ทรงบรรทม

ยกเว้นคำว่า “ทรงผนวช” ที่ใช้ได้

การแต่งประโยคโดยใช้คำราชาศัพท์

๒. สามารถใช้คำว่า “ทรง” ประกอบหน้าคำนามทั่วไป

เช่น

ทรงบาตร

ทรงม้า

ทรงศีล

ทรงธรรม

ทรงดนตรี

ทรงกีฬา

ทรงขลุ่ย

ทรงซอ

ทรงระนาด

ทรงจักรยาน

ทรงรถ

ทรงเครื่องบิน

ตัวอย่าง “การตั้งประโยชน์คือความ”

๑. พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระราชทานพรปีใหม่แก่ประชาชนชาวไทย

ตัวอย่าง “การแต่งประโยคสื่อความ”

๒. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จ
พระราชดำเนิน ไปจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทรง
ประกอบพระราชกรณียกิจ

ตัวอย่าง “การตั้งประโยชน์สื่อความ”

๓. สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทอดพระเนตร การเกี่ยวข้าว ณ แปลงสาธิต
การเกษตร สวนจิตรลดา

ตัวอย่าง “การตั้งประโยชน์คือความ”

๔. สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมพระศรีสวางควัฒน-
วรขัตติยราชนารี ทรงสนับสนุน นักเรียนทุน
พระราชทานโครงการแพทย์

ตัวอย่าง “การตั้งประโยชน์คือความ”

๕. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภาฯ
โปรดการทรงม้า และเสด็จไปทรงเป็นประธาน
ในพิธีเปิดการแข่งขันขี่ม้า

กิจกรรมพัฒนาทักษะ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่งประโยค โดยใช้คำราชาศัพท์
ที่นักเรียนสนใจ จำนวน ๑๐ ประโยค และบอก
หมวดหมู่ของคำราชาศัพท์นั้นให้ถูกต้อง

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๔
เรื่อง ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำในการทำงาน
- ๓) ประเมินการแต่งประโยคโดยใช้
คำราชาศัพท์

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) นักเรียนทำใบงานที่ ๔
เรื่อง ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จให้ส่ง
ที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

๑. คำราชาศัพท์.....หมวดหมู่.....
การแต่งประโยค.....

การแต่งประโยค.....

๒. คำราชาศัพท์.....หมวดหมู่.....
การแต่งประโยค.....

การแต่งประโยค.....

๓. คำราชาศัพท์.....หมวดหมู่.....
การแต่งประโยค.....

การแต่งประโยค.....

ใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

๔. คำราชาศัพท์.....หมวดหมู่.....

การแต่งประโยค.....

๕. คำราชาศัพท์.....หมวดหมู่.....

การแต่งประโยค.....

๖. คำราชาศัพท์.....หมวดหมู่.....

การแต่งประโยค.....

ใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

๗. คำราชาศัพท์.....หมวดหมู่.....
การแต่งประโยค.....

การแต่งประโยค.....

๘. คำราชาศัพท์.....หมวดหมู่.....
การแต่งประโยค.....

การแต่งประโยค.....

๙. คำราชาศัพท์.....หมวดหมู่.....
การแต่งประโยค.....

การแต่งประโยค.....

ใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

๑๐. คำราชาศัพท์.....หมวดหมู่.....
การแต่งประโยค.....

ใบความรู้ที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ หมายถึง ถ้อยคำที่กำหนดขึ้นใช้กับพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ พระภิกษุสงฆ์ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และสุภาพชน คำราชาศัพท์ มีใช้กับระดับบุคคลทั้งหมด ๕ ชั้น ได้แก่ กษัตริย์ เชื้อพระวงศ์ พระสงฆ์ ข้าราชการ และสุภาพชน การแบ่งคำราชาศัพท์ สามารถแบ่งได้ทั้งหมด ๕ หมวดหมู่ ดังนี้ หมวดเครือญาติ เครื่องใช้ ร่างกาย คำกริยา และคำสรรพนาม

ใบความรู้ที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

หมวดเครือญาติ เช่น

คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระอัยกา	ปู่, ตา	พระอัยกี	ย่า, ยาย
พระชนก, พระบิดา	พ่อ	พระชนนี, พระมารดา	แม่
พระมเหสี, พระชายา	ภรรยา	พระสวามี, พระภักส์ดา	สามี
พระอนุชา	น้องชาย	พระกนิษฐา	น้องสาว
พระโอรส	ลูกชาย	พระธิดา	ลูกสาว
พระนัดดา	หลาน	พระปนัดดา	เหลน

ใบความรู้ที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

หมวดร่างกาย เช่น

คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระเกศา	ผม	พระกรรณ	หู
พระนลาฏ	หน้าผาก	พระเนตร	ตา
พระโอษฐ์	ปาก	ขอบพระเนตร	ขอบตา
ต่อมพระเนตร	ต่อมน้ำตา	ม่านพระเนตร	ม่านตา
พระขนง	คิ้ว	พระอัสดง	น้ำตา
พระทนต์	ฟัน	พระนาสิก	จมูก

ใบความรู้ที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

หมวดร่างกาย เช่น

คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระชีวหา	ลิ้น	พระศอ	คอ
พระหัตถ์	มือ	พระเศียร	ศีรษะ
พระชีพจร	ชีพจร	พระหทัย	ใจ
พระอุระ	อก	พระกร	มือ
พระมังสา	เนื้อ	พระพาหา	แขน
ข้อพระหัตถ์	ข้อมือ	พระปราง	แก้ม

ใบความรู้ที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

หมวดเครื่องใช้ เช่น

คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย
ฉลองพระองค์	เสื้อ	พระสนับเพลา	กางเกง
ซับพระองค์	ผ้าเช็ดตัว	ซับพระพักตร์	ผ้าเช็ดหน้า
รัดพระองค์	เข็มขัด	ฉลองพระเนตร	แว่นตา
พระฉาย	กระจก	ฉลองพระบาท	รองเท้า
พระมาลา	หมวก	กระเป๋าทรง	กระเป๋าทู
พระเชนย	หมอน	ธารพระกร	ไม้เท้า

ใบความรู้ที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

หมวดคำกริยา เช่น

คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย
เสด็จ	ไป	พระราชดำเนิน	เดินทาง
ทรงทราบ	รู้, ทราบ	ประจวร	ป่วย
เสวย	รับประทาน	พระราชทาน	ให้
โปรด	ชอบ	สรวล	หัวเราะ
ประทับ	นั่ง	ทรงสนับสนุน	สนับสนุน
ตรัส	พูด	ทอดพระเนตร	ดู

ใบความรู้ที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

หมวดคำสรรพนาม เช่น

สถานะในการพูด	คำสรรพนาม/คำราชาศัพท์	ใช้กับ
แทนชื่อผู้พูด (บุรุษที่ ๑)	ข้าพระพุทธเจ้า	พระมหากษัตริย์
	กระผม, ดิฉัน	ผู้ใหญ่, พระสงฆ์, บุคคลทั่วไป
แทนชื่อผู้ที่เราพูดด้วย (บุรุษที่ ๒)	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท	พระมหากษัตริย์
	ฝ่าพระบาท	เจ้านายชั้นสูง
	พระคุณเจ้า	พระสงฆ์ผู้ทรงสมณศักดิ์
แทนชื่อผู้ที่เรากล่าวถึง (บุรุษที่ ๓)	พระองค์	พระมหากษัตริย์
แทนผู้ที่เรากล่าวถึงทั่วไป	ท่าน	ผู้ใหญ่ (ซึ่งถือว่าเป็นการให้เกียรติ)

สรุปการทำกิจกรรม

และตรวจสอบความถูกต้อง

แนวคำตอบใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ พระราชบิดา

หมวดหมู่ เครื่องญาติ

ประโยค พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล-
อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นพระราชบิดาของ
รัชกาลที่ ๑๐

แนวคำตอบใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ พระราชทาน

หมวดหมู่ คำกริยา

ประโยค พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระราชทาน ถวายสิ่งให้แก่ประชาชนที่ได้รับภัยพิบัติ

แนวคำตอบใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ **ทอดพระเนตร**

หมวดหมู่ คำกริยา

ประโยค สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทอดพระเนตร

การแสดงโขนเรื่อง รามเกียรติ์ ชุดหนุมาน ณ โรงมหรสพ

หลวงศาลาเฉลิมกรุง

แนวคำตอบใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ สรวล

หมวดหมู่ คำกริยา

ประโยค สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ-
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระสรวล ขณะกำลัง

ทอดพระเนตรการแสดง

แนวคำตอบใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ **เสด็จพระราชดำเนิน**

หมวดหมู่ **คำกริยา**

ประโยค สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนิน

เป็นการส่วนพระองค์ไปทอดพระเนตรร้าน ๑๐๙ ณ ศูนย์การค้า

ดีโอล์ดสยาม พลาซ่า

แนวคำตอบใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ พระมาลา

หมวดหมู่ เครื่องใช้

ประโยค พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเปลื้อง
พระมาลาเส้าสูง แล้วเสด็จพระราชดำเนินขึ้นชานพระอุโบสถ

แนวคำตอบใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ ทรงทราบ

หมวดหมู่ คำกริยา

ประโยค พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทราบเรื่อง

ฎีกาของราษฎรแล้ว

แนวคำตอบใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ พระราชทาน

หมวดหมู่ คำกริยา

ประโยค สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมพระศรีสวางควัฒนวรขัตติยราชนารี

พระราชทาน เข็มที่ระลึกแก่สมาชิกสำนักงานมูลนิธิแพथย์อาสา

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

แนวคำตอบใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ ทรงขอบใจ

หมวดหมู่ คำกริยา

ประโยค สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภาฯ

ทรงขอบใจประชาชนที่มาเฝ้ารับเสด็จ

แนวคำตอบใบงานที่ ๔

ชวนคิดชวนจำ คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ พระมालา

หมวดหมู่ เครื่องใช้

ประโยค ประชาชนทูลเกล้าฯ ทูลถวายพระมालาไหมพรม

แต่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี

คำถามสรุปบทเรียน

การเรียนรู้เรื่องคำราชาศัพท์
มีประโยชน์แก่นักเรียนอย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง อ่านคิดลิขิตความรู้

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๕ การอ่านหนังสือตามความสนใจ
๒. ใบงานที่ ๕ การอ่านหนังสือตามความสนใจ
๓. หนังสือเล่มโปรดของนักเรียน

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

